

NOTAT

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Bilag 1: Metode for opgørelse af apoteksejernes indtjening

I analysen af apoteksejernes indtjening anvendes to kilder til opgørelsen af apoteksejernes indtjening, som begge omfatter både løn for arbejdsindsats og afkast af ejerskab:

KONKURRENCERÅDET

- i. *Det apoteksregnskabsmæssige overskud* vedrører de poster, som apoteksejerne indberetter til Lægemiddelstyrelsen.
- ii. *Det personlige overskud* omfatter apoteksejernes samlede overskud fra aktiviteter under apotekets CVR-nummer. Dette overskud kan vedrøre andre aktiviteter end de, som apoteksejerne skal indberette årligt til Lægemiddelstyrelsen fx salg af veterinærmedicin til produktionsdyr.

Korrektion af indtjening for løn for apoteksejernes arbejdsindsats

En apoteksejer modtager på grund af sit ejerskab både en løn for sin arbejdsindsats samt et afkast for sit ejerskab i form af apotekets overskud. For at kunne få et retvisende billede af den faktiske indtjening/aflønning af ejerskab i apoteksektoren, er det nødvendigt, at der i beregningen af indtjeningen korrigeres for apoteksejernes løn for arbejdsindsats.

Det sker konkret ved at opgøre ejerens samlede indkomst fra apoteket og herefter udarbejde et skøn for ejerens løn (for arbejdsindsats) og derefter trække denne imputerede løn fra apoteksejerens samlede indkomst fra apoteket.

Dermed sondres konsistent mellem den del af en apoteksejers samlede indkomst, som er løn for arbejdsindsatsen, og den del som er aflønning af ejerskabet og dermed en reel indtjening. Metoden er også anvendt i Konkurrencerådets analyse af Konkurrencen i advokatbranchen fra 2021.

I beregningerne er der anvendt data fra Danmarks Statistiks forskerdatabase for perioden 2008 til 2019.

Metode for beregning af korrigeret overskudsgrad

Beregningen af den korrigerede overskudsgrad – som er aflønning af ejerskab som andel af omsætningen – tager udgangspunkt i *det apoteksregnskabsmæssige overskud* og omsætning fra apotekernes regnskaber. Til at beregne apoteksejernes *regnskabsmæssige overskud* anvendes Danmarks Statistiks regnskabsstatistik (FIRE), hvor hovedkilden til data er Lægemiddelstyrelsen.

Fra hvert apotekskoncerns regnskabsopgjorte overskud fratrækkes en estimeret løn for ejerens arbejdsindsats på apoteket. Denne løn er fastlagt som apoteksejernes løn, året før de blev en del af ejerkredsen, jf. nedenfor. Den resterende del af det regnskabsmæssige overskud betragtes som aflønning af ejerskab/indtjening og anvendes til at beregne en korrigeret overskudsgrad.

Beregningen af den korrigerede egenkapitalforrentning – som er aflønning af ejerskab som andel af egenkapitalen – i apotekersektoren benytter samme metode og datagrundlag til at opgøre aflønning af ejerskab.

Imputeret løn for apoteksejerens arbejdsindsats på apoteket

Lønnen for apoteksejerens arbejdsindsats er fastlagt med afsæt i, hvad apoteksejerne i gennemsnit tjente i løn som farmaceut i branchen, året før de blev en del af ejerkredsen. Lønnen er fremskrevet med Danmarks Statistiks lønindeks for standardbranchekode 36 ”G”, herunder bl.a. apoteker (2013 basisår).¹

Lønbegrebet, der ligger til grund for analysen og som anvendes til at undersøge, hvad apoteksejerne fik i løn, året før de blev en del af ejerkredsen, består af A-indkomst, der vedrører ansættelsen i apotekersektoren, dvs. løn, honorarer m.v. herunder feriepenge, løn under sygdom og barsel, vederlag til medlemmer af bestyrelser, udvalg m.v. samt pensionslignende ydelser, alle beløb inklusive arbejdsmarkedsbidrag. Herunder indgår det samlede faktiske bidrag til pensionsordninger fra SKAT's Centrale Pensions System (CPS).

Denne (imputerede) løn trækkes herefter fra apoteksejernes samlede indkomst (både *det apoteksregnskabsmæssige overskud* og *det personlige overskud*) fra apoteket for at finde et mål for indtjeningen. Den del af den samlede indkomst, der er tilbage, når løn for apoteksejerens arbejdsindsats er fratrukket, er et skøn for aflønning af apoteksejerens ejerskab/indtjening. Summen af alle apoteksejernes aflønning af ejerskab anses således som apotekersektorens samlede indtjening.

Lønansættelsen og dermed indtjeningens størrelse er behæftet med en vis usikkerhed. Som en følsomhedsberegning kan det antages, at aflønning for arbejdsindsats i stedet er 10 eller 20 pct. højere end den løn, som apoteksejere fik før ejerskabet. I disse tilfælde vil den beregnede overskudsgrad reduceres med hhv. 0,1 og 0,3 procentpoint. En aflønning for arbejdsindsats, der er 20 pct. højere end den løn, som apoteksejere fik før ejerskabet er noget højere end lønnen, som den øvre kvartil af lønmodtagerne med ledelsesopgaver i øvrige sundhedssektorer² fik for deres arbejdsindsats i 2019.

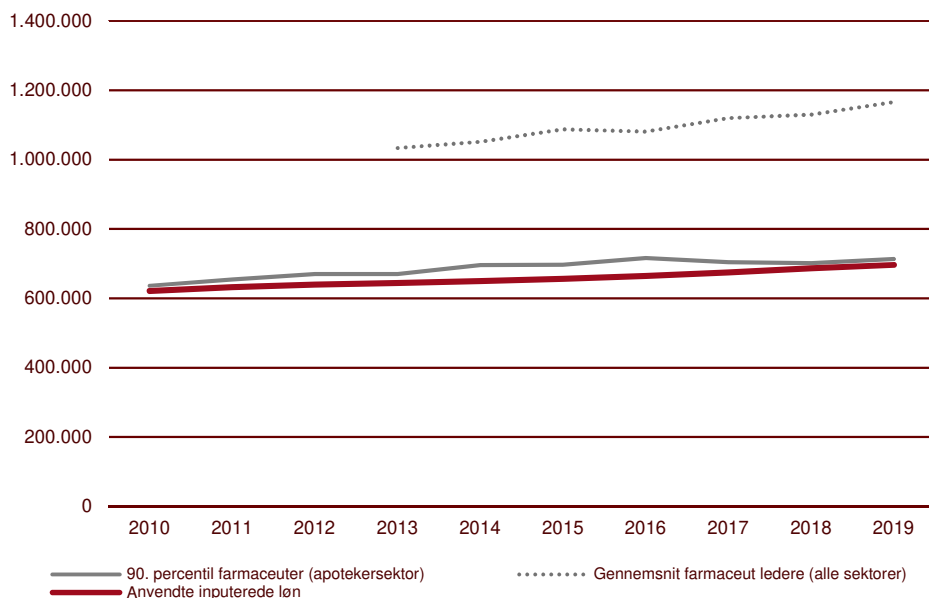
Figur 1 viser den anvendte imputerede løn for apoteksejerne i forhold til lønninger for farmaceuter ansat i og uden for sektoren.

De opgjorte lønninger, som er anvendt i analysen, er blandt de højeste (tæt på 90. percentilen) blandt ansatte farmaceuter på højeste niveau i apotekersektoren, mens den anvendte imputerede løn er noget lavere end farmaceuter med ledelsesansvar ansat i private fremstillingsvirksomheder.

¹ Skønnet for aflønning af arbejdsindsats var opgjort til at være ca. 700.000 kr. i 2019.

² Øvrige sundhedssektorer omfatter alment praktiserende læger, alment praktiserende speciallæger, tandlæger, dyrlæger og kiropraktorer.

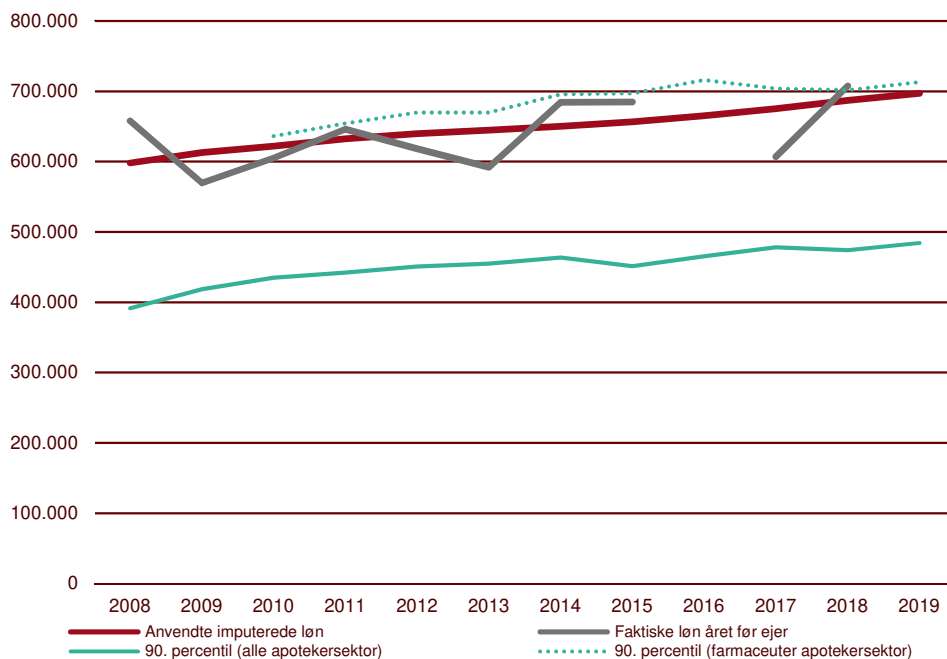
Figur 1: Lønninger for lønmodtagere ansat i apotekersektoren og farmaceuter både i og uden for sektoren

Figur 2 viser den imputerede løn, som er anvendt i analysen, i forhold til lønninger for lønmodtagere og farmaceuter i apotekersektoren samt den faktiske løn til apoteksejerne året før, de bliver ejere. Det fremgår, at den anvendte imputerede løn er et glidende gennemsnit af de faktiske lønninger til apoteksejerne året før, de blev ejer.

Afslutningsvis bemærkes det, at det er yderst begrænset, hvor mange lønmodtagere i apotekersektoren, der har en årlig indkomst over 800.000 kr. årligt. Andelen af under 0,5 pct.

Figur 2: Anvendt imputerede løn i forhold til lønninger for lønmodtagere og farmaceuter ansat i apotekersektoren

Apoteksejernes *personlige overskud* fra aktiviteter under apotekets CVR-nummer

Det *personlige overskud* omfatter apoteksejernes samlede indkomst fra aktiviteter under apotekets CVR-nummer. Dette overskud kan vedrøre andre aktiviteter end de, som apoteksejerne skal indberette årligt til Lægemiddelstyrelsen fx salg af veterinærmedicin til produktionsdyr. Fx sælger 108 af apotekerne også lægemidler til produktionsdyr,³ hvorfra indtægter ikke indgår i det årlige apoteksregnskab, der indberettes til Lægemiddelstyrelsen.⁴

Til at beregne apoteksejernes *personlige overskud* anvendes Danmarks Statistiks indkomstregister (IND), hvor hovedkilden til data er SKAT's slutligningsregister og e-indkomst.

Apoteksejernes *personlige samlede indkomst* omfatter nettooverskud af selvstændig virksomhed efter kapitalindtægter og udgifter, som både omfatter løn for arbejdsindsats og afkast af ejerskab. Ejere, der er registreret som selvstændige erhvervsdrivende hos SKAT, har ikke løn i denne virksomhed. I beregningen af den samlede indkomst for apoteksejerne tages således udgangspunkt i nettooverskud af selvstændig virksomhed for selvstændige erhvervsdrivende (enkeltpersonsejede virksomheder).

³ Lægemiddelstyrelsens liste over forhandlere af lægemidler til produktionsdyr.

⁴ § 1 i Bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab (BEK nr. 863 af 23/08/2019).

Med nettooverskud af selvstændig virksomhed efter kapitalindtægter og udgifter forstås den samlede indkomst fra den enkelte apoteksejers apotekskoncern efter eventuelle fradrag af virksomhedsrenteudgifter og tillæg af virksomhedskapitalindkomst.

Frem til og med 2013 indeholder forskerdatabaseen både en variabel med og uden eventuelle fradrag af virksomhedsrenteudgifter og virksomhedskapitalindkomst. Herefter blev registret ændret således, at virksomhedsindkomsten udelukkende opgøres efter fradrag af virksomhedsrenteudgifter og virksomhedskapitalindkomst.

Danmarks Statistik har anført, at årsagen til ændringen bl.a. skyldes, at ”selvstændigt erhvervsdrivende ofte har store renteudgifter i virksomheden (kassekredit, lån på kapitalapparat). Derfor blev de selvstændigt erhvervsdrivendes indkomst før skat og renteudgifter ofte overvurderet i forhold til andre befolkningsgrupper.”⁵ Danmark Statistik peger således på, at det nye mål er mere korrekt i forhold til at sammenligne med andre befolkningsgrupper.

⁵ Danmarks Statistik, *Hvorfor skifte til 2013-definitionerne?*, 2016